

התחלה יפה... "ויהי בימי..."

מאת **הרב בונה**

דתנו בא"י.

— אין לך בימינו — הוא אומר אלי — מכשיר תרבותי, מדיני או כלכלי יותר חשוב ויותר טועיל מהקולנע. ומתפלא אני עליכם, אתם היהודים ששכחתם דבר זה. בצעדים מהירים, צעדי און וזון, הולך הקולנע ונעשה בכל רחבי העולם לבטאון היחידים לשאיפותיהם ולרעיונותיהם, לה-ייהם ולתויתם — בארצותיהם הישונות. אפילו מצ-רים שכנתכם — הוא מוסיף ואומר — כבר החלה בנסיונותיה שהצליחו במדה ידועה, והוסיה הסו-בייטית הריהי משתמשת כזמן האחרון במכשיר זה להגברת תעמולתה בעולם. החיים בימינו אלה הם סואנים מאד, בכל הסובנים, ובני אדם בזמננו אינם מאמינים אלא מה שעיניהם רואות. אתם הציונים — רבות עשיתם ורבות פעלתם פה בארץ, אבל מ' מחויב להאמין לכם ? עבר הזמן שאפשר לרכש לבכות לרעיון אך ורק ע"י הספר או העתון, נאומים או אספות. ספני מה אינכם משתמשים במכשיר זה כדי לרכש לבכות לרעיונכם ? אתם שכחתם את העיקר. אתם מנהלים תעמולה בעתו-נות, במפרים או בע"פ ו ב ע י ק ר אינכם מטפלים. אנו בני הדור הננו אפיקורסים גדולים, איננו מאמינים סתם — רוצים אנו לראות ואז נאמין. גם אנו קראנו וגם שמענו רבות על ארצכם ועל כבושיכם התרבותיים והכלכליים, אך לא האסנו עד שבאנו וראינו כמו עינינו. אך לא כל העולם נוכל לבוא אליכם, ואם ההר לא נוכל לבוא אל הנביא, ילך הנביא אל ההר. ע"י הקולנע תוליכו את א"י לאירופה ולאמריקה, וראו כל באי עולם את אשר עשיתם ואת אשר פעלתם, את ת"א, את פ"ת וז"י ואת העמק ואפילו את השכונות החדשות והיפות שבירושלים, היפה, צפת וטבריה, או אז יאמינו לכם. אתם צריכים להביא את ארצכם ומנהגי חייכם — באמצעות הסרטים המחברים — לאירופה ; כשם שאנו האמריקאים וגם הגרמנים ועמים אחרים עושים.

סרט אחד טוב ומוצלח שקול הוא כנגד מאה מאמרים, ספרים ושליחים !...

וכתום "ההרצאה" הזו, ששמעתי מפי גוי הסה לפי תומי, אמרתי בלבי : ברוכים יהיו בעלי הפא"י על ה ה ת ח ל ה ה י פ ה ז ו ג. אמנם ראשיתם מצער — כוכבי "המטאטא", תוכן קלוש ועבוד טירוני — אבל אחריתם ישנה אם ידעו רק להרחיב ולשפר את פעולתם. העיקר הוא, לייסד בית ספר (סטודיה בלע"ז) למשחקים ארץ-ישר-אליים, ולחנך דור של משחקים אמנים מפרי הארץ.

יש לנו כחות אמנתיים במשחק, בצלום וב-טכניקה — אי אלה נסיונות יפים בראינוע כבר נעשו ע"י בן-דוב ואחרים — ויש רק לפתח את המסצע הזה של הקולנע הארצי-ישראלי, שיוכל להיות לברכה לארצנו וגם לעוסקים בו באמונה ובאמנות. ותיתי לו לראינוע "ציון", שזיכה את הסוהל בסרט הנעים הזה — בתור הוספה, תשורה, בתור התחלה יפה....

במוצ"ש זו הלכתי, בדרכי לקולנע "ציון". ואולם, האמת ניתנה להאמר, כי לא הסרט היפה "גן העדן הגנוב" ענין אותי הפעם כי אם ההוספה, או יותר נכון ההקדמה — הצגת הסרט הראשון מתוצרת פא"י תחת השם "ויהי בימי..." — היא, שמשכה אותי הפעם.

ולמה אכתוד ? — הומוסים ופקפוקים לא כעט עלו על לבי. מי יודע ? הן חברת פא"י היא הרשה וצעירה, עורנה בחיתוליה, ומשחקיה אינם מהמפורסמים שב"כוכבי" הקולנע העולמי ? הן זוהי הצגה ראשונה, בחינת נסיון, פסיעה ראשונה על דרך הקולנע, ומי יודע עד היכן תגיע מדרגת הצלחתה ; מי יודע ?...

ופה על ידי יושבים אנגלים ואנגליות וגם מאחב"י מבעל" הבקורת החריפה והבטול הידוע כנגד "תוצרת הארץ", ולמה יאמרו הגויים ? ועוד שאלות ובעיות כאלו התעוררו בלבי בשבתי במוצ"ש על היציע לכול היריעה...

והנה — עם התחלת ההצגה והופעת הנוף היפה של ת"א, בניניה ורחובותיהם השטופים בים של שמש ארץ ישראלית, וכיחוד התהלוכה הפו-ריטית, האיכלוסין הרבים של אחב"י החוגגים, הנוער הרוקד ועוד ועוד, — למראה כל אלה, פר פחד' ממני ולבי נתעורר קצת.

אמנם, לא עצם ההצגה, או יותר נכון לא תוכן המחללה (אולי גם זולה קצת ?) ענינו אותנו אלא סביב להם : התמונות טראות לא את הטיפוס המנוהך של היהודי הגלילי, המעורר צחוק בעיני הרואים וגם הי-הודים עצמם, לא יחס שלילי אלא חיובי נמור אל יהודה החדשה, "יהודה העצמאית", אל היהודי הארץ ישראלי וקוף הקומה וגא-הלאומיות ! האנגלים והאנגליות מסביבי וכ"כ גם הערבים ה"משכילים" שישבן על ידי א' מהאו כה, כצביר העברי למטה, לקראת כל הופעה חדשה על היריעה בת"א — אך לא מתוך בטול ובוז, כי אם מתוך הרגשה אחרת, אולי קנאת ואולי שנאה, אך לא לזולזול, וזהו דוקא אות-למובה...

וכצאתי את האולם אחר ההצגה נפגשתי בוג אמריקאי לא-יהודים המתענינים מאד בעבו-

העורך האחראי : **אברהם אלמאליח**
גדפם בדפוס "הסולל"